

Къырым джумхуриети медениет назирлиги
Къырым джумхуриетининъ девлет бюджет медениет муэссисеси
«И. Гаспринский адына къырымтатар джумхуриет кутюпханеси»
Къыйметли китаплар, эльзма ве архив весикъалар болюги

«АЛИМ ОЛЬМЕДИ ...»

«Алим» фильми киноэкранларгъа чыкъувунынъ
90 йыллыгъы мунасебетинен

Симферополь
2016

АЛИМ

СЦЕНАРИЙ: ИМТЧАН ОМЕР ЭРЕЖИМОВ СЕНТАСКИН СЕНТАСКИН ОПАТОР АЕМНЕ

1926 сенеси август 3-те Ялта ве август 8-де Акъмесджит шеэрлеринде режиссер Георгий Тасин тарафындан Ялта киностудиясында чыкъарылгъан «Алим» фильмининъ ильк нумайышы олып кечти.

Буклетте 1926 сенеси «Илери» меджмуасы, «Яш къувет» ве «Енъи дюнъя» газеталарында дердж олунгъан бир къач макъале теклиф этиле. Биринджи макъале премьерадан бир къач эвель басылып, сейирджилер фильмден нелер беклегенини тасвирлей. Дигерлери «Алим»нинъ нумайышындан сонъ язылып, оджа ве матбуатчыларнынъ теэссуратларыны акс этелер.

Метинлернинъ тили ве имлясы неширлерде олгъаны киби бериле.

« حالیم آیداماق » کینودا

قوبار، سوڭومورته قادر روس وه مرزا بومه شچیک لهری ایله کوره شه. اشته بونک ایچون او زه مانک چار ایدارسی حالیمدن قورقا وه اونی آولا ماق، توتماق ایچون قریمک ههر گوشه سینه أمرلر وه قازا کیله بوللای.

حالیم یولدا باسدی، حالیم اوده باسدی. لاکین اونک بوتون بو پادیقلا ری کوره ش نامینا ایدی. حالیم مرزا، بومه شچیک وه چار مه ثمورلاریندان تالادنی بوتون شه یلهری فوقره خالقینا وریردی. اشته او بو سورته بر خالق قهرامانی، بر «آیداماق - سوسیالیست» نامینی قازانندی.

ایچی آرقاداش اوز پیسه سینده حالیم نازار. فندان خالق ایقانلاندیرتوب ایضا قارش عیبیان آندیرکن. چونکی حالیم، زانه ن بوله ایشله رده بولونغان بر بیکیت ایدی.

کرمک کینو قازیتالاردا وه کهره کسه پیسه لهدا حالیمق قارائیم باباجانک قیزی ساراغا مه حاجه تی بیرنجی یهرده تورا. ایچی آرقاداش ایسه بونی آکینجی پلانقا توشورکن. ایچی نک کینو پیسه سینده حالیم قیزک بهشیندن قومامی، بهلکی بو خیال ایله یاشاغان وه حالیمک باترق وه بیکیتلکلهرنی تاقه بر آتکنن قیزه حالیمک بهشیندن قورا؛ حالیمکه اوزینی سهودیرمه که چالیشا؛ اوکا یاردیم آتیه وه نیها. یهت حالیمک حاجیه نینی قازانا اشته کینودا حالیم آیداماق بوله تاصویر ایدیلکن.

حالیمک نامیله اُسکی دهرده اکی قارتینا چیقاریلدی. لاکین بو قارتینادا حالیم، بییزیم بیلدیکیمز خالق باتیری اولماقدان چوق اوزاق وه بالیکر شویله بر یول باسجی اولراق کو. سته ریله ایدی. زانه ن اوزمه مانک ایدارسی حالیمک حاققی بوزینی، حالیمک که ندیسینی کوسته رمه کدن قاجینیر وه بو خالق باتیرینی بر حایدرد کیبی کوسته رمه که چالیشردی. ایچی آرقاداش یازغان سناریسیندا (کینو ایچون پیسه) حاققی حالیمی ویرمه که چا. لیشقاندیر. وه معاریف قومیسارلیغی یانندا کی علمی شورالارنیک دیدیکی کیبی بو ایشده باغی مووافقودا اولغاندیر.

عاجه با کینودا حالیم کیملر؟

حالیم قاراسو رایونی، کوپیلی کربونده عازمات نام بر کولینک اوغلیدر. حالیم، میرزا وه بومه شچیکاریک زولمی آتندا ایشه کهن بر کویلی ناتار بالاسی در. حالیمی، حالیم یابقان اشته بوزولوملی، اَشکه نجه ملی موجیت وه عومردر. بسو عومر ایچنده دوغغان، بورادا اوسکن حالیم اوز کویده شلهری، اوز خالق نیک آزیلکه نینی، تویراقلاری نوتولوب آلینوب که تدیله ری خور آتیلکه نینی تاقا تملهرنیک تاقا. تیلهر تارافیندان زولومغا اوغرا تیلغانینی، اولناریک حاققی به نیلگه نینی کوره وه عومر که قارش عیبیان

«АЛИМ АЙДАМАКЪ» КИНОДА

Алимин намыле эски девирде эки картина чыкъарылды. Лякин бу картинада Алим, бизим бильдигимиз халкъ батыры олмакътан чокъ узакъ ве ялынъыз шойле бир ёл басыджы оларакъ косътериле эди. Затен о заманнынъ идареси Алимин акъикъий юзюни, Алимин кендисини косътермектен къачыныр ве бу халкъ батырыны бир хайдуд киби косътермеге чалышырды. Ипчи аркъадаш язгъан сценариясында (кино ичюн пьес) акъикъий Алыми вермеге чалышкъандыр ...

Аджеба кинода Алим кимдир?

Алим Къарасув районы, Копрюлю коюнде Азамат нам койлюнинъ огълудыр. Алим, мырза ве помещиклернинъ зулумы алтында инълеген бир койлю татар баласыдыр. Алыми, Алим япкъан иште бу зулумлы, эшкенджели муит ве омюрдир. Бу омюр ичинде догъгъан, бурада оськен Алим озь койдешлери, озь халкъынынъ эзильгенини, топракълары тутулып алынып кендилери хор этильгенини такъатсызларнынъ такъатлылар тарафындан зулумгъа огъратылгъаныны, онларын акъикъий енъильгенини коре ве омюрге къаршы исьян къопара, сонъ омрюне къадар рус ве мырза помещиклери иле куреше. Иште бунинъ ичюн о заманнынъ чар идареси Алимден къоркъа ве оны авламакъ, тутмакъ ичюн Къырымын эр кошесине эмирлер ве къзакилер ёллай.

Алим ёл да басты. Алим эв де басты. Лякин онынъ бутюн бу яптыкълары куреш намиле эди. Алим верирди. Иште о бу суретле бир халкъ къахраманы, бир «айдамакъ-социалист» намыны къазанды.

Ипчи аркъадаш озь пьесасында Алим тарафындан халкъы аякъландыртып байгъа къаршы исьян эттирген. Чюнки Алим, затен бойле ишлерде булунгъан бир йигит эди.

Керек кинокартиналарда ве керексе пьесаларда Алимин къараим Бабаджаннынъ къызы Сарагъа муаббети биринджи ерде тура. Ипчи аркъадаш исе буны экинджи плангъа тюшюрген. Ипчининъ кино-пьесасында Алим къызын пешинден къувмай, бельки бу хаял иле яшамагъан ве Алимин батракъ ве йигитликлерини такъдир эткен къыз, Алимин пешинден къува: Алимге озюни севдирмеге чалыша; онъа ярдым эте ве ниает Алимин муаббетини къазана иште кинода Алим Айдамакъ бойле тасвир этильген.

Алим картинасы, шимди, Украина кино-къуту идаресининъ Ялта фабрикасында чыкъарылмакътадыр. Бурада Алим ролини халкъ артистымыз Хайри аркъадаш ве Сара ролини аркъадашы Асие ойнамакътадырлар. Дигер роллерге даа мумкин олдыгъы къадар татар артистлери джелъп олунмыштыр ки, олар да Акъмесджит девлет драм артисты Усеин Бакъкъал, Дерекойли Казим Умеров ве дигерлеридир. Картина якъын бир заманда чыкъарылып битеджек ве биринджи дефа Акъмесджитте укюмет ве джемаат хадимлеримизге косътериледжектир.

"Алим Айдамакъ" кинода
// Илери. - 1926. - № 1 (майыс). - С. 71-72.

АЛИМ ФИЛЬМАСЫНЫ КОРЬДИК

3 августта Ялтада «Алим» фильмасыны джемаат тарафындан корюльмеси олды, курста булунан оджалардан да 15 кьадар оджа вардыкь, бу картинанынь узеримизе быракьтыгы тесирине келиндже «Алим насыл бир шахыс олдыгыны» бильмеген татар койлиси ёкьтыр зан идериз. Биз «Алим Айдамакь» намында 1914 сенеси бир картина ве 1920 сенеси дигер бир картина да корьмиштик. Онларда биз хайдутлыкь ве ашыкь иле огьрашаракь базы балалара татлы, шекерлер багышляян, акьикьаттан гьает узакь бир Алим корьмиштик. Ал азырда мейдане чыкьарылан картина кечен «Алим»лерден башлыджа фаркьы шунлардыр:

1. Алим зулуме кьатланамаян, халкьын инъильтилери, козь яшлары арасындан чыкьмыш бир кьахраман олыёр.

2. Алим ичюн мустебид помещик ве чиновниклерле куреш энъ огде дуураакь севги артта кьалыёр.

3. Козь огюнде олып кечен адиселер татар койлисининь 19-нджы асырда кечирен деврини ялансыз уйдырмасыз косьтериёр.

Картинанынь мундериджатынджа эксиклиги шудыр саяёруз: картинанынь сонында Алим хапсханеден кьачаркен ольдирилиёр.

Альбу исе акьикьатта Алим Истанбула кьачмышты. Эгер Ипчи аркьадаш Алимин Истанбулдаки аятыны косьтермек истемезсе де Алимин кьачтыгы заман картинаы битирмек керекти.

Картинанынь фотографиясы гъает айдын ве ачыкъ.

Режиссер ве буюк рессам Усеин Баданинский кенди ишлеринде зиядесиле ашна олдыкъарыны косътердилер.

Иштирак иденлере келиндже 5 саат зарфында эки дефа бешер юз мусафире косътерилен картинада Алимин ролини Хайри Эмир-заде не къадар япа бильдигини арды кесильмеен алкъышлар косътерди. Хайри аркъадаш санада Къырым халкъ артисты намыны алдысе кинода бу филимден башлаяракъ ады Къырымдан узакъ кидеджегине эминиз. Сара, Бекир, Ибраим ве Батыр мырзалар роллерини гъает гузель ойнадылар. Арадан (махкеме меджлисинде) Дерекойлю Эмир Усеин намында ихтиярын шейт ролинде картинаы гъает джанландырдыгъы кориёруз.

Картина татар хаятыны гъает якъын косътердигиле берабер Къырым табиатындан манзаралар аз олдыгъы козе чарпыёр. Умумиетле картина макъсадына ирди саймакъ мумкюндир.

Ялта оджа курслары Мемет Умер-заде

Умер-заде, Мемет.

Алим фильмасыны корьдик // Енъи дюгья. –
1926. – Август 11

حالم فيلماستى كوردىك

استامبولداكى خاباتىنى كوستەرمەك ايته.
مەزسەدە حاليمك قاچىقى زەمان قارتينا
بى پىتىرمەك كەرە كدى.

قارتيناك قوتوغرافىسى غايەت آيدىن
وہ آچىق.

رەژىسسور وە بويوك رەسسام حو.
سەين باداينىسكى كەزى ايشلەرىندە زىيادە
سىلە آشنا اولدىقلارنى كوستەردىلەر.

ايشتراك ايدەنلەرە كەلىنچە، ۵ ساعات
زارقىندا ايكى دەفا بەشەر يوز موسافىرە
كوستەرىلەن قارتينادا حاليمك رولىنى خا
برى امىر زادە نەقادار باپا بىلدىكىنى
آردى كەسىلمەيەن آقشلار كوستەردى.

خايرى آرقاداش ساحادا قىرىم خاق
آرتىنى نامىنى آلدىسە، كىنودا بۇ فىلمدەن
باشلاياراق آدى قىرىمدان اوزاق كېدە.
جەكېنە آمىنىز. «سارا» «بە كىر» «بىبراھىم
وہ باتىر مورزالار» روللەرنى غايەت كو.
زەل اويتادىلار. آرادان (ماحكەمە مە.
چىسىندە) دەرە كولى امىر حوسەيىن
نامىندا اختىارك شاھىد رولىندە قارتىنابى غا
تەت جانلاندىرىقىنى كورۈپوز.

قارتينا تاتار خاباتىنى غايەت باقىن كو
ستەردىكىلە بەرابەر قىرىم تايىپەتلىرىدەن ما.
نزارالار آز اولدىقى كوزە چىراپىيور.
عوامىيەتلە قارتينا ماقسادىنا ايردى سايماق
مومكوندر.

بالا اوجا قورسلارى

مەمەت عومەرزادە

۳ آوغوستدا پائادا حاليم فيلماستى جە
ماغات تاراقندان كورۈلمەسى اولدى، قو
رسدا بولونان اوجالارداندا ۱۵ قادار اوجا
واردىق. بوقارتىناك اوزەرىمىزە بىراقىقى
تەئسىرىتە كەلىنچە «حاليم ناسىل بىر شاخس
اولدىقىنى بىلمە كەن تاتار كويلىسى بوقدىر
زان ابدەرىز. بىز «حاليم آداماز» نامىندا
۱۹۱۴ سەنەسى بىر قارتينا وە ۱۹۲۰
سەنەسى دېكەر بىر قارتينادا كورەمىشدىك.

اونلاردا بىز جايدودلىق وە عاشق ايلە
اوغراشاراق باغزى بالالارا تالمى، شە.
كەرلەر باغىشلایان، حاققاتدان غايەت او.
زاق بىر «حاليم» كورمىشدىك. حال حا
زىردا مەيدانە چىقارىلان قارتينا كەچەن
«حاليملەردەن» باشلىجا فارقى شونلاردى:
۱ حاليم زولمە قاتلانمايان، خالقتك
اينىلتەرى، كوز باشلارى آراسىندان چىقمىش
بىر قاھرىمان اولىيور.

۲ حاليم ايچون موستەبىد پامەشچىك
وہ چىنوونىكلەرلە كورەش اُك او كدە
دوراراق «سەوكى» آرتدا قابىيور.

۳ كوز او كېدە اولوب كەچەن جا
دېسەلەر تاتار كويلىسىنىك ۱۹ نىچى عاسىردا
كەچىرەن دەورنى بالانسز اولدىرماسز
كوستەرىيور.

قارتىناك موندەرمە جاتىجە اكسىكلېكى
شودر ساياپوز: قارتىناك سو كىندا حاليم
حابسەنەدەن قاچار كەن اولدىرىيور.

حالو ايسە حاققاتدا حاليم ايسامبوللا
قاچمىشدى. اُكەر ايچى آرقاداش حاليمك

ТЕАТРО-КИНО ЯШАЙЫШЫНДАН

Алим кино-картинада

Чокътан берли Ялта фабрикасында ишленген «Алим» (бүтюн Къырым татарына белли олгъан ве Айдамакъ дие намы киткен Алимдир) картинасы август секизде Акъмесджитте кино-театро «Ампир» де костерильди.

Зал давет олунгъан аркъадашларле толу, «Алим» картинасыны коръмек арфесинде.

Сабырсызлыкъ иле эль шыпырдаталар. Аркъадашлар! Садасы халкъны сустюрди. Эр кес динълей. Картина биринджи дефа ойналдыгъындан оны умумий аркъадашларын аলেখусус Къырымдын тарихджиси, этнографияджысы ве эдиплери бу картинанынъ талилине киришеджеклер онъа шубе ёкъ. Иште бу нокъта-и назардан оларакъ еди адамдан ибарет президиум айырылды.

Кино башлады. Алим ролини ойнагъан Къырымдын мешюр артисты Хайри аркъадаш кенди ролини темамы иле вакътында олгъан фаджианы онда Алимдин аркетлерини япмакъта зорлыкъ чекмей эди.

Санада декорацияны япкъан Къырымдын белли, анъылмыш рессамы Усеин Баданинский аркъадаш та эски татар уруф-адетлерин, онларын аркетлерини умумиетле тасвир эттирген.

Пьесаны язгъан Умер Ипчи кенди вазифесини темам иле эда эткен.

Бүтюн бу айретлер саесинде япылып мейдана чыкъкъан секиз къысымлы «Алим» картинасы, бундан 60-70 йыл эвель Къырымда еяне бир инкъиляпчы чехре-и сима факъир халкъын менфааты ичюн мырза,

помещик ве сиясий укюмете кьаршы акис кеткени, кенди кьахраман чехреси иле мазлюмлары кьорчаладыгъы темамы иле козьге корюле.

Умуиетле сёйлегенде «Алим» картинасы пек гузель оларакъ киногъа алынды. Илериде бу картинанынъ бутюн советлер бирлигинде ве атта (язылары тюркче язылы олдыгъы ичюн) бутюн шаркъ мемлекетлеринде макъбуль иле ойналаджакъ, косьтериледжектир. Картина кенди гузеллиги, манасы иле пек чокъ сималары кендине джелъп этеджектир.

Картина косьтерилип биткен сонъра умумий мунакъашада сёз сёйлеген аркъадашларнынъ сёзлери бунынъ бойле оладжакъыны текрар-текрар тасдыкъ иде эди.

Кенди истидатыны, меаретини мейдангъа орамагъан, фикрини, душюнджесини халкъкъа анълатамагъан, азлыкътаки миллетлерден татар халкълары да, артыкъ киноларда корюле башладылар

...

А. Дерменджи. Алим кино-картинада
// Яш кьувет. – 1926. – Август 12 (№ 60)

АЛИМ ТИРИЛЬДИ

Бундан бир чокъ сене эвель, бир кырымтатары иле багъчада къаравуллыкъ яптыгъым заман ондан мазлюм койлилери мудафаа иле озъ омрюни помещик – мырзалар, полис ве казакилер иле курешип кечирген йигит Алим акъкында чокъ меракълы икяелер эшиткен эдим.

Август айы геджеси эди. Багъча тынч, кокте йылдызлар алма тереклери устюнден юлакъланып учушалар. Магъа Алыми икяе эткен бир къарт Халил агъа тынчлыкъ ичинде фысырдап сёйлей эди.

Халил агъа озъ икяесини битирип буюк бир иманле:

– Алим ольмеди ... О козыге корюнемей дагъларда долаша; далгъа болып ене озъ тувгъан ялыларына къайта, къой болып чобангъа келе. Алим озъ сааты озгъанын беклей, иште о заман Алим енъиден тирилер, деди.

Къарт Халил агъа догърусыны сёйледиди; Алим енъиден тирильди.

Халкъ йигитининъ тирильгени хабери, бир рузгяр киби, дагъ ве чельбет койлеринде уйден-уйге джайрады. Энъ кучюгинден алып энъ буюгине къадар Кырым койлюлери тепрендилер. Алимнинъ кунинден къалгъан койлер сонъ къуветлерини топлап зенгинлерин хайдуд адыны вердиклери ольмез йигит Алыми озъ козылериле коръмек ичюн шеэрге акътылар.

Умум Кырым дервизасына деп, Кырымын эр кошесинден атлы, арабалы, джаяв татар койлилери Акъмесджитке кельдилер. Ягъмур, чамур, сувукъ ве атта дервизанынъ кечикдирильмеси биле койлилери

эвлерине кьайтармады. Онлар джумлеси меркезий койли эвинде Алими корьмек ичюн кьалдылар. Чыракъларын сенип, перде устюнде ялынъыз Алимин ады корюльмесиле, гурюльтили алгъышлар кьопты.

«Алим» кино, фильмадыр. Онынъ акъкъындаки икяелер, эфсанелер пердеде тирильди, орада джанланды. Кино – татарларын шимдие кьадар сэйлее кельдиклери, кенди акъкъында дильбер эфсанелер яратылан халкъ йигити джесюр Алими енъиден аяткъа чыкъарды.

Кинода алкъыш чокъ сирек олур. Мен «Алим»деки кьадар севинч ве ферахле эль чырпмалары, алкъышлары омрюмде корьмедим. Халкъта севинч олдугъы кьадар нефрет даа вар эди. Онынъ биринджиси Алим ичюн олса, экинджиси исправник ве казакилерге, бай мырзаларгъа эди.

Алимин, Къырым койлюлери арасында мувафакъиет кьазандыгъыны сэйлемек, ич бир шей сэйлемемек демектир.

Украина кино идаресининъ япкъан бу фильмасыны истеп кой джемаатлери Къырым маариф комиссарлыгъына «мумкин олдугъы кьадар тез бизге «Алим»ни косътеринъиз» дие аризалар ягъдырдылар.

Аджеба фильма ийими? Койлюлерде бутюн халкъ оны эйеджанлар, севинчлер, алкъышларле кьаршы алды. Я, тенкъитчилер? Къырым тенкъитчилери, газеталар, партия ве сиясий ярыкъландырув тешкилятлары фильмадан мемнун кьалдылар. «Алим» Москвада косътерильгенде, орада даа онъа чокъ кьыймет кестилер. Эфкъар умумие: «шаркъ» фильмасы ады верильген фильмалардан энъ ийиси «Алим»дир, деди. Бу япма дегиль, бельки аятын

кендисидир. «Таш устюнде бейт» фильмасы не Къырым омрюни, не де къырымтатар типлерини виремеди, «Алим» бу вазифейи акъкъиле башарды, бурада энъ ийиси – «Эджель минареси» ве бунъа бенъзер дигер «шаркъ» фильмаларында олдыгъы киби опереттая бенъзер шейлерин булунмамасыдыр.

Къырымтатарларынынъ тынч, эмекдар бир аят кечирдиклеринде буюк бир хадин олан Алим, бутюн ерлерде, бильхасса шураларын шаркъ джумхуриетлери халкълары арасында буюк бир бир муваффакийет къазанаджакътыр.

Сёзюмнинъ сонунда мен, татар халкъынынъ енъиден догъгъан йигит Алимге мунасебетини, сёзден даа айры тасвир эте биледжек бир факт костереджегим. Бу Ялтада эди. Бир татар тюканына кино-фабриканынъ, бир артисты кирди. Артист кендисине кумюш тютюн къутусы сайларкен, тюкянджы онъа дикъкъатле бакъмакъта эди. Артист сайлап алдыгъы къутунунъ парасыны виреджекте тюкянджы артистын пара булунан элини кенаргъа къакъып ондан:

– Аркъадаш, сёйле, сен «Алим» фильмасында ойнадынъмы? – деп сорады.

– Ойнадым.

– Яхшы, чокъ яхшы. Мен санъа бу къутуйы багъышлайым, Алим ашкъына багъышлайым...

Тюкянджи пара алмады ве бунъа къаршы протест япкъан артистни незакетле тюкяндан итеп чыкъарды.

Къульберт, жур.

Алим тирильди // Илери. - 1926. - № 5 (октябрь). - С. 20-21.

حالم تیرلیدی

سوز فری هم روزها شده برونک خور
 گوشت پختن آبی، کوبان، جانور کتار کویلهی
 گوسپنه که کشید، آسور، چنور، سوسول
 و حانا نرورالت که بیگنجه میهنی به
 کویلهی اولرینه قانرا دای. اولارچه میهنی
 کویلی اویتد حانی کوروت
 برای حیرانلاریت موز، موز، موز
 کز حایته کی کورولمیشیه
 توشلا فرین

و عیار بیر چوق، سه اولول بر فرم
 تدری اینه نچاندن قزلانوق بیلیک زمین
 اولون ماروم کویلهی سولالانده اولر بونوری
 بجه تیکت - مرزلار، بولس ده فرا کیردینه
 کورموب کیمین کن بیکتر حکم حاقندا
 کورلا کورلا کورلا

کوبه قیلندر، لوتک حایتنه کین
 اما سوره، پرینده، یزیدی، اورادا
 کور، نازلالات، تیندره قیلندر
 دینلری، گنور حاقندا فرین
 برچین حاقن بیکین چوبور کین
 ایشا بولایرین
 ایشی چوق میرت اولور، من
 قیلر موزج وه حیرالر کی بریر
 نکلاری فوریه کورمان، مالفا
 یمن قیلر غایب حایتی وارایلی
 نوزی حایم ایچون اولدو کینچین
 وه فلا کیرک، کی مرالار بادی
 فری کویلهی آدایشا بولاند
 ایشی بولسکه، حج رشه
 ده کور

کبو ایلمیشین یان ایلیان بو قیلدا
 کوی کینچینلاری فری نچانلر
 چومکین اولمش قیلر بونرکه
 بو ساریکه دمه غزل اولر قیلر بولار

شماره ۲۹

(ایبزی)

(۳۳۳)

ایبزی بونوریه کوریم

بیلان آلمیش فونوتک بارایمی ویرجه کیم
 تو ککسی کرینتیک یزای بولون آیتی کدبارغا
 قوتون اولندان
 کورقنیش، سوله من حالیم قلمیشیکه اولون
 بیگیمی، صوب سورایلی
 - کولنادیم

- یاغش، چوق یاغش، من ساکا بو قوتوی
 بقیلازیم، حالیم غلنشا، ایلمیشلا بوم...
 تو ککسی یزای آلمیدی وه جو کورقش بون
 مستو یاقان آردیستی بزا کمنه تو گنیلان ایلم
 بیچاردی.

روز، قویلهرت

ناجده قیلا آییسی، کویلهره بونون خالق
 اوی هیلانلا، موز چیلدر، آیلنلار که قورش
 آدی، ز ککسینیلره، فریم هیلدیلریدی
 نازلارلا، ازیلا وه سیمبی باریلاندیرم
 کوری قیلاندا، موز قیلدر، حالیم موسولورا
 کورمشیکه ده، اورادا حایتی اوکا چوق آبی
 قیدن ککسینلره، اینکار موزیم، بشارقه
 قیلایسی آدی، ویر یکن قیلانلارغان آت آییسی
 حایلدیر، دهی، بو ایله ده کور، حاکین حایلیک
 ککسینیلر، حاقن اولمشیکه بیرینه ایلمیش
 فریم بونوری، حاقن قلم تارلسیلمی، بریمه نی،
 حالیم - بو وارینعی حاقینه بشاردی، بورادا
 آت آییسی، حاقن موزیم، وه بو کا به کزیر
 دینک، بشارقه قیلانلارغا اولدیمی کیری
 اولر شاه، کزیر شغلرک بولانامایم.

فری تارلاریک نچده آمد کدار بر حایت
 که میردی ککرده، بونور بر حاین اولان حالیم
 بونون باره ده، یاغشسا شورالاریک خارق
 چوموز، بیکدی حاقناری کرینتیکه بونور
 بولان هیلدین قزلانلار.

موزیمت سو کولفا، من تار حاقنیکه کیمین
 بولغان بیکیک، حایلیکه موزلمه تین، موزدن
 دانا آیری نامور آت بیلدیمت بر، کک کوریم
 چه کیم، بو، ایلمه آدی، بر نکلر تو ککینسا
 کینو، بارمیش، بر کرینتیکه کیزدی، آریتم
 کدیمیه، کوموش فونون فونوسی ساقلر کمن،
 تو ککسی اوکا ایلمه، یاغشادای، آریتم

Къулланылгъан материал:

"Алим Айдамакъ" кинода // Илери. - 1926. - № 1 (майыс). - С. 71-72.

Умер-заде, Мемет. Алим фильмасы корьдик // Енъи дюгья. – 1926. – Август 11

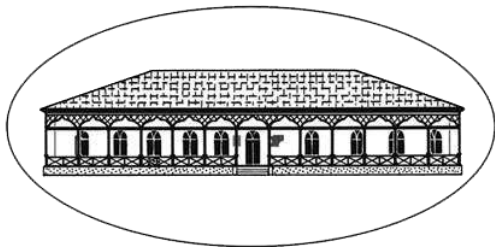
А. Дерменджи. Алим, кино-картинада // Яш къувет. – 1926. – Август 12 (№ 60)

Къульберт, жур. "Алим" тирильди // Илери. - 1926. - № 5 (октябрь). - С. 20-21.

Фоторесимлер Басыр Гъафаров, Идрис Асанин, Решид Мурат, Асан Рефатов, Решад Джемилевнинъ архивлеринден алынды.

**Государственное бюджетное учреждение культуры
Республики Крым**

**"Республиканская крымскотатарская библиотека
им. И. Гаспринского"**

Наш адрес

295011, Россия, Республика Крым,
г. Симферополь, ул. Самокиша 8

Наши телефоны

Тел/факс: +7 (3652) 249–560

Директор: +7 (3652) 511–403

Зам.директора: +7 (3652) 511–385

Официальный сайт и электронная почта

www.gasprinskylibrary.ru

mail@gasprinskylibrary.ru